

Sygn. akt I CKN 1072/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 30 stycznia 2001 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Marek Sychowicz

Sędziowie: SN - Bronisław Czech

SN - Elżbieta Skowrońska-Bocian (spraw.)

Protokolant: Anna Matura

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2001 roku
na rozprawie sprawy
z wniosku G. P. z udziałem B. P., R. P., E. R. i M. M.
o dział spadku i zniesienie współwłasności
na skutek kasacji uczestnika postępowania R. P.
od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w W.
z dnia 7 kwietnia 1998 r. sygn. akt V Ca [...]

p o s t a n a w i a:

oddalić kasację.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 7 kwietnia 1998 r. sygn. akt V Ca [...] Sąd Wojewódzki w W. oddalił apelację uczestnika R. P. od częściowego postanowienia Sądu Rejonowego w O. z 16 grudnia 1997 r. sygn. akt I Ns [...]. Tym ostatnim postanowieniem Sąd Rejonowy zniósł współwłasność nieruchomości położonej w O. o powierzchni 742 m². Udział we współwłasności tej nieruchomości w wysokości ½ wchodził w skład spadku po J. P., pozostała część stanowiła udział wnioskodawczyni G. P. w majątku wspólnym małżonków P.. Do dziedziczenia po J. P. powołana była żona G. w 1/2 oraz wnuki B. P., R. P. i E. R. – po 1/6 każde z nich.

W toku postępowania G. P. zbyła swój udział w nieruchomości w wysokości 3/4 na rzecz M. M. – bez zgody współspadkobierców.

Postanowieniem częściowym Sąd Rejonowy zniósł współwłasność nieruchomości w ten sposób, że przyznał ją na wyłączną własność uczestnikowi R. P.. Jednocześnie obciążył tego uczestnika obowiązkiem spłat na rzecz pozostałych, a także zasądził na rzecz M. M. określoną kwotę z tytułu pożytków, których uczestnik ten nie pobrał od dnia nabycia udziału we współwłasności nieruchomości. Jako podstawę Sąd wskazał art. 212 kc.

Sąd Wojewódzki oddalając apelację uczestnika R. P. wskazał, że postanowienie Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu. Nie został naruszony art. 1036 kc, który przewiduje bezskuteczność zbycia udziału w przedmiocie należącym do spadku jedynie wówczas, gdy narusza to uprawnienia współspadkobiercy wynikające z przepisów o dziale spadku. Uprawnienia R. P. nie zostały zaś naruszone.

W kasacji od postanowienia Sądu drugiej instancji uczestnik R. P. wskazał: naruszenie art. 1036 kc przez błędną wykładnię; art. 207 kc przez jego

niezastosowanie; „sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału” – bez powołania konkretnego przepisu, który został naruszony przez Sąd drugiej instancji.

Oddalając kasację Sąd Najwyższy miał na uwadze, co następuje:

Przede wszystkim trzeba stwierdzić, że nie może odnieść skutku zarzut sformułowany jako sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału. Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje takiej podstawy kasacyjnej. W art. 393¹ pkt 2 kpc uregulowana została podstawa naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy. Takie sformułowanie ustawy jednoznacznie wskazuje, że skarżący ma obowiązek wskazać konkretne przepisy naruszone przez sąd drugiej instancji, a także wykazać, że naruszenie to miało istotny wpływ na wynik postępowania. Tym wymogom nie odpowiada ogólnikowe powołanie się na sprzeczność ustaleń z zebrany w sprawie materiałem.

Z powyższego płynie wniosek, że nie został skutecznie zakwestionowany stan faktyczny ustalony przez Sądy orzekające.

Zgodnie zaś z tymi ustaleniami nabywca udziału we współwłasności nieruchomości nie uzyskał należnej mu części pożytków, jakie przyniosła wspólna nieruchomość. Zgodne z prawem było zatem zasądzenie na rzecz M. M. stosownych kwot jako równowartości należnych, a nie pobranych przez niego pożytków.

W tym stanie nie sposób uznać za uzasadniony zarzut naruszenia art. 207 kc i to przez jego niezastosowanie. Należy przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 207 kc pożytki inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów; w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. Sądy orzekające zastosowały ten przepis zasądzając na rzecz M. M. równowartość należnych mu pożytków. Sądy uwzględniły przy tym, wbrew twierdzeniom zawartym w kasacji, fakt, że M. M. pobrał czynsz z tytułu najmu

pomieszczenia gospodarczego znajdującego się na nieruchomości dokonując stosownych odliczeń.

Nie został także naruszony art. 1036 kc. Stanowiska skarżącego, zgodnie z którym naruszenie praw R. P. wynikających z przepisów o dziale spadku wyraża się w tym, że gdyby zbycie udziału nie nastąpiło, to G. P. (zbywczyni) nie mogłaby żądać odszkodowania, jakie Sąd przyznał uczestnikowi, nie sposób podzielić. Trafnie wskazał już Sąd Wojewódzki, że gdyby G. P. nie sprzedała swojego udziału w nieruchomości, a nie korzystała z niej i nie otrzymywała należnej jej części pożytków, także ona byłaby uprawniona do żądania zasądzenia stosownych kwot od pozostałych współwłaścicieli. Być może, z uwagi na bliskie pokrewieństwo nie realizowałyby swoich uprawnień, ale okoliczność ta pozostaje jedynie w sferze domniemań i to odnoszących się do faktów a nie do praw.

Na marginesie jedynie można także podkreślić, że zarzut nie uwzględnienia wniosku R. P. o rozłożenie należności na raty odnosi się do postępowania przed Sądem pierwszej instancji i nie może odnieść skutku. Co się zaś tyczy zarzutu, iż Sąd nie uwzględnił faktu, że G. P. objęła w posiadanie wszystkie spadkowe ruchomości, to nie może on także odnieść skutku. Skarżący pomija okoliczność, że w sprawie zapadło jedynie postanowienie dokonujące częściowego działu spadku i zniesienia współwłasności. Oznacza to, że toczyć się będzie dalsze postępowanie, które obejmie pozostałe przedmioty wchodzące w skład spadku.

Z tych względów kasacja podlegała oddaleniu jako pozbawiona usprawiedliwionych podstaw (art. 393¹² kpc).